

5. Tolochko S., Bordiug N., les T. Features of formation of environmental competence of education seekers in the context of preventing environmental pollution during war. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2022. № 3(48). P. 4–10.

ПРОБЛЕМА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПОШИРЕННЯ СЕРВІСІВ ШІ

Трейтяк Дмитро Вячеславович,
старший науковий співробітник
лабораторії національно-патріотичного виховання,
Інститут проблем виховання НАПН України

На сьогодні система освіти у закладах вищої освіти переживає бурхливу трансформацію, яка пов'язана з революцією цифрового забезпечення освітніх потреб. Різноманітні сервіси штучного інтелекту отримали широке поширення і досягли такого рівня розвитку, що можна констатувати, що нині ми переживаємо період масового впровадження та поширення ШІ в усіх сферах життя.

Випуск різноманітних систем ШІ призвів до того, що у ЗВО виникла серйозна проблема, пов'язана з недотриманням студентами академічної доброчесності. Сучасні сервіси ШІ здатні виконувати безліч функцій, в тому числі генерувати тексти, створювати статті, виконувати спеціальні творчі завдання у різних сферах. Крім того, додаткова небезпека використання штучного інтелекту полягає в тому, що його також можна застосовувати для маскуванню результатів плагіату. Відомий метод кіберспрошеного плагіату, так званий «зворотний переклад», де студенти запускають текст через програмне забезпечення для перекладу та перефразування, щоб замаскувати першоджерело [3].

На сьогодні значна кількість вітчизняних та зарубіжних науковців звертається до висвітлення теми академічної доброчесності в контексті використання студентами штучного інтелекту. Переважна більшість зазначає, що порушенням є не саме по собі використання систем ШІ, а використання їх з метою порушення правил доброчесності, тобто плагіату, копіювання, запозичення, фальсифікації результатів дослідження. Варто зазначити, що у академічній спільноті важливим є не тільки питання авторства, але і аспекти створення наукового продукту або творчих процесів, які відбуваються у процесі навчання чи дослідження [1].

Звертаючись до новітніх сервісів, студенти ризикують стикнутися з рядом проблем та ризиків, які несе в собі використання систем штучного інтелекту: ризик генерування застарілих даних, ризик генерування матеріалів з упередженнями та дискримінацією, неточні статистичні відомості, і, звичайно, порушення академічної доброчесності [2].

Ще однією проблемою, яка виникає у процесі використання ШІ є проблема нерівності. Вона полягає у тому, що сервіси штучного інтелекту студенти можуть використовувати задля отримання переваги над іншими. Наприклад, якщо один зі здобувачів освіти має доступ до ресурсів зі ШІ та використовує їх для генерування високоякісних письмових або графічних завдань, то він може мати перевагу над іншими студентами, які не мають доступу до таких технологій. Це може призвести до несправедливості у процесі оцінювання.

На сьогодні чимало закордонних університетів розробили ряд правил та рекомендацій для студентів, які покликані унормувати використання ШІ та забезпечити його відповідальне використання. Такими кроками є роз'яснювальна робота зі студентами, перевірка етапів наукової роботи студентів, перевірка студентських робіт системами, які виявляють контент, створений ШІ, встановлення рекомендацій щодо відповідального застосування, тощо.

Отже, зважаючи на високий розвиток систем штучного інтелекту, не варто забороняти студентам користуватися ними повністю. Викладачі мають пропагувати відповідальне використання сучасних технологій і демонструвати, яким чином сервіси ШІ можуть підтримувати навчання та допомагати здобувачам освіти. Позитивним способом застосування систем ШІ можуть бути: пошук нових ідей, підбір інформації, переклад тексту, оформлення цитування тощо.

Список використаних джерел:

1. Alfonso Benito. Academic Integrity and the use of Artificial Intelligence (AI). URL: <https://academicintegrity.org/resources/blog/471-academic-integrity-and-the-use-of-artificial-intelligence-ai> (дата звернення: 8.04.2024).
2. Гайдай Ю. Тренди ШІ: які етичні загрози несе використання штучного інтелекту. URL: <https://speka.media/trendi-si-yaki-etichni-zagrozi-nese-vikoristannya-stucnogo-intelektu-v4q3wp> (дата звернення: 8.04.2024).
3. Толочко С.В., Бордюг Н.С., Міронєць Л.П. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. *Інноваційна педагогіка*, 2023. Вип. 62. Т.2. С.25–32. URL: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/62.2.4>

СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ПЕДАГОГА

Третяк Оксана Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти,

Сюй Чан,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет

В умовах сьогодення професійна підготовка майбутнього педагога у